

Vastaus valtuustoaloitteeseen / Talvikävelyreittien tekeminen metsiin

Kaupunkirakennelautakunta 18.06.2025 § 146
2724/10.03.01.00/2025

Valmistelijat / lisätiedot:

kaupunginmetsänhoitaja Heikki Soininen, puh. 044 718 5269

kiinteistöjohtaja Lauri Lytsy, puh. 044 718 5505

kaupungininsinööri Ismo Heikkinen, puh. 044 718 5656

valvoja Mika Venäläinen, puh. 044 718 2516

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

apulaiskaupunginjohtaja KYP Jari Kyllönen

Kaupunkirakennelautakunnalle esitetään, että se antaa kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle oheisen vastauksen talvikävelyreittien tekemisestä metsiin.

Päätös

Merkitään, että kaupunginmetsänhoitaja Heikki Soininen ja hyvinvoinnin edistämisen johtaja Janne Hentunen olivat läsnä esittelemässä asiaa ja poistuivat kokouksesta asian esittelyn jälkeen.

Käydyn keskustelun aikana jäsen Pitkänen Eveliina esitti Pekka Pollarin kannattamana, että asia palautetaan valmisteluun.

Puheenjohtaja totesi, että asian palauttamisesta valmisteluun on tehty kannatettu esitys, joten asiasta on äänestettävä.

Puheenjohtaja ehdotti, että suoritetaan nimenhuutoäänestys siten, että ne, jotka kannattavat asian käsittelyn jatkamista äänestävät "JAA" ja ne jotka kannattavat asian palauttamisesta äänestävät "EI".

Puheenjohtajan esitys äänestystavasta hyväksyttiin yksimielisesti.

Suoritetussa äänestyksessä asiassa annettiin 6 "JAA" ääntä (Kumpulainen, Kuusela, Ollikainen, Pirinen, Tiihonen, Turunen) ja 4 "EI" ääntä (Kontiainen, Rytsy, Pitkänen, Pollari), 1 oli äänestyksestä poissa. Puheenjohtaja totesi äänestyksen tuloksen, joten kaupunkirakennelautakunta oli päättänyt jatkaa asian käsittelyä.

Kaupunkirakennelautakunta hyväksyi yksimielisesti päätösehdotuksen.

Selostus

Valtuutetut Saara Karkulahti ja Aleksi Eskelinen ja Kuopion keskustan valtuustoryhmä sekä 40 muuta allekirjoittanutta valtuutettua ovat jättäneet valtuustoaloitteen talvikävelyreittien tekemisestä metsiin (liite). Valtuustoaloitteessa esitetään, että kaupunki laatii suunnitelman talvikävelyreiteistä ja niiden toteuttamisesta. Reitistöt tulisi valtuustoaloitteen mukaan suunnitella yhdessä alueen asukkaiden kanssa.

Luonnossa liikkumisella on positiivisia vaikutuksia ihmisten terveyteen ja yleiseen hyvinvointiin. Kuopion kaupungilla liikkumisen mahdollistavaa reitistöä ja siihen liittyviä palveluja ylläpidetään kaupunkiympäristön toimialalla (metsät ja vesialueet, kunnossapitopalvelut ja ympäristönsuojelupalveluiden yksiköt) sekä sivistyksen toimialalla. Asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen on keskeinen toimintaa ohjaava tekijä. Siten toimintaan ohjataan jo nykyisellään merkittävä määrä resursseja. Hyvänä esimerkkinä luonnossa liikkumisen edistämisestä on laavujen ja virkistyskäyttöreittien ylläpito. Virkistyskäyttöreittejä on tällä hetkellä noin 80 km ja laavuja on noin 70 kpl. Reittien ja laavujen tarpeellisuudesta kertoo jo se, että polttopuuta laavuilla kuluu noin 400 m³ vuodessa.

Metsäalueiden lisäksi reittejä ja muuta infraa on myös puistometsissä. Kuopiossa on puistokäytäviä toistasataa kilometriä erilaisissa ympäristöissä, avoimista puistoympäristöistä puistometsiin. Yhteistä näille käytäville on se, että ne ovat päällystämättömiä ja pääsääntöisesti talvikunnossapidon ulkopuolella. Joitain tärkeitä puistokäytäviä, kuten Valkeisen puiston käytävät pidetään auki talvisin. Iso osa käytävistä on talvisin latukäytössä. Osalle puistokäytävistä muodostuu käyttäjien toimesta myös vilkkaita kävelyreittejä ja reittejä muodostuu itsestään myös käytävien välille.

Mikäli reittejä avataan metsiin, niin myös puistokäytävien avaukseen kohdistuu lisää paineita. Lumikerros auttaa kuitenkin säilyttämään käytävät roudalta paremmin suojassa. Puistokäytävän talvikunnossapito (auraus ja liukkaudentorjunta) arvioidaan maksavan vähintään 2 000 euroa/km. Kunnossapitoon ottaminen tuo kaupungille myös siihen liittyvät vastuut.

Kuopion ladut ovat verkosto ja niiden osittainen muuttaminen esim. kävelyn sallivaksi rikkoo verkoston. Jäälatujen yhteydessä on kävelyn sallivia osuuksia. Hiihtoreittien osalta latureittien leveydet ja maastojen korkeuserot eivät mahdollista ns. yhteiskäyttöä, sillä siitä syntyy kohtaamisvaara hiihtäjien ja muiden laduilla liikkujien välillä, johtuen suurista nopeuseroista. Talvikävelyreittien koneellinen ylläpito esimerkiksi moottorikelkalla vaatii myös reitiltä tasaisuutta ja leveyttä, jotta reitit ovat mahdollista ylläpitää kustannustehokkaasti ja turvallisesti. Myös liukkauden torjunta voi aiheuttaa haasteita.

Nykyisessä tilanteessa emme pysty lisäämään talvikävelyreittien ylläpitoa toimenkuvaamme muiden toimintojen kärsimättä.

Kaupunki tekee aktiivisesti yhteistyötä paikallisten yhdistysten, kuten Kurkimäen kyläyhdistyksen, Vehmasmäen kyläyhdistyksen ja Kuopion pyöräseuran kanssa. Nämä yhdistykset ovat osoittaneet sitoutumisensa ja kykynsä osallistua kustannustehokkaasti talvikävelyreittien ylläpitoon. Talvikävelyreittien määrä on lisääntynyt myös kuntalaisten oman aktiivisuuden myötä. Muun muassa Jynkänvuorella liikutaan aktiivisesti kävellen, lumikenkäillen ja maastopyöräillen. Tällaiset jokaisen oikeudella toteutetut reitit palvelevat hyvin talvisessa luonnossa liikkuvia.

Näemme, että paras hyöty saavutetaan jatkamalla ja syventämällä yhteistyötä yhdistysten kanssa. Yhteistyön kehittäminen yhdistysten kanssa olisi mielestämme hyvä vaihtoehto edistää talvikävelyreittien toteutumista. Yhdistyksissä toimivilla henkilöillä on jo valmiiksi tiedossa kylälaisten toiveet reittien toteuttamisesta, mikä helpottaa yhteistyötä kaupungin kanssa.

Työn yhteydessä selvitettiin, miten ihmisten tietoisuutta voisi parantaa metsissä jo olemassa olevien talvikävelyreittien osalta. Alustavasti on suunniteltu talvikävelyreittikartaston toteuttamista, jossa lähestymiskartan avulla on helppo hahmottaa reittien sijainnit ja kohdekartan perusteella reitillä liikkumisesta tulisi helpompaa. Asiasta tiedotettaisiin kaupungin internetsivuilla sekä sosiaalisessa mediassa.

Ehdotamme, että talvikävelyreittien suunnittelu ja toteutus tapahtuu ensisijaisesti yhteistyössä yhdistysten kanssa. Tämä mahdollistaa reittien toteuttamisen kustannustehokkaasti ja hyödyntää paikallista osaamista ja sitoutumista. Kaupunki voi tukea yhdistyksiä tarjoamalla tarvittavaa materiaalia ja asiantuntija-apua reittien suunnitteluun. Yhdistyksillä on myös mahdollista hakea kaupungilta tukea ylläpitokustannusten kattamiseksi.

Vaikutusten arviointi

Päätösten vaikutusten ennakkoarviointia ei tehdä, kun kyseessä on esityksen vastaamiseen liittyvä asia (KH 21.10.2024 § 293).

Liitteet 2724/2025 Valtuustoaloite talvikävelyreittien tekemisestä metsiin